

Kjak

Sosialistisk Ung

(5/5) Eru vit líka glað ella líkaglað? - Samkynd

Sosialistisk Ung vilja vera røddin hjá minnilutabólkum í Føroyum. Teimum, ið vit meina ikki hava eins góð rættindi, sum meirlutin í samfelagnum. Tí spyrja vit við hesi greinarøð "Hvør ert tú?" "Hvussu hevur tú tað í Føroyum?" og "Hvat skal til fyri at tú trívist í landinum?" Í fimta, og seinasta parti, vilja vit vísa á umstøðurnar hjá einum samkyndum í Føroyum.

“Fólk ganga ikki runt og siga: Hey! Eg eiti Per, og eg eri hinkyndur”. Bjarni Lisberg og eg sita niðri í býnum og práta. “Eg føli heldur ikki eina trongd til at ganga runt, og siga fólk at eg eri samkyndur.”

Bjarni Lisberg er 23 ára gamal. Hann hevur handils-skúlaprógv og spælir nógvan tónleik. Bjarni flutti aftur til Føroya fyri eitt sindur meira enn einum ári síðani. Áðrenn tað, búði hann í Edinburgh í eitt ár, har hann fyri tað mesta “spældi tónleik og drakk cider.” Bjarni arbeiðir í lýtuni, og ætlar sær at arbeiða í eitt ár afturat, áðrenn vónin er, at sleppa til Bretlands at lesa enskt.

“Foreldrini hava vitað, at eg eri samkyndur, síðani eg var 13. Trúgv at tað er í tí aldrinum, at tey flestu byrja at uppdaga og uppliva seksualitet”, sigur Bjarni. “Hjá mær hevur tað altíð verið soleiðis, at eg havi hugt at dreingjum. Men tað hava ikki verið so nógv, sum vistu av tí, fyrr enn eg var 21 og flutti til Edinburgh.”

At vera samkyndur

Sum so kom Bjarni ongantíð “úr skápinum”, um tað skal skiljast, sum at hann gekk runt og segði øllum, at hann var samkyndur. Tað er bara um onkur spyr, at Bjarni sigur hvussu er. Einaferð spurdi eitt systkinabarn tó, hvørt Bjarni var samkyndur,

og lak síðani svarið víðari til restina av familjuni. Úrslitið varð, at Bjarni bleiv fangaður í einum telefonstormi í Edinburgh.

“Tað vóru bara fólk, sum vildu ynskja mær tað besta. Um nakar helt lítið um tað, so havi eg ikki hoyrt frá viðkomandi enn. Um so er, at onkur ikki damar at eg eri samkyndur, so er tað í lagi. Vit kunnu øll búgva her fyri tað.”

Bjarni trívist væl í Føroyum. Hann kann liva og virka sum aðrir borgarar – til eitt vist. Hann verður ikki happaður, forstýraður ella álopin. Men tá tað kemur til almenna kjakið og rúmið, byrja tingini at halta.

“Eg treivst øgiliga væl í Edinburgh. Har høvdu vit tað, sum ein á enskum kallar fyri eina gay scene. Tað er ein almennur pallur onkrastaðni í býnum, har samkynd mótast, hoyra til og kunnu hitta hvønn annan. Í Føroyum er ikki ein pallur, sum er gjørdur til tað endamálið. Tað nærmasta vit eiga er Sirkus, ið nokk er har, samkynd føla seg mest opin. Men tað kemur ikki nærnámind tí umhvørvinum, eg hevði í Edinburgh.”

“Tað er tað umhvørvið eg sakni í Føroyum. Í verandi løtu er tað ringt at hitta onnur samkynd. Nógv ræðast at trína fram. Ofta tí at tey stúra fyri, at baklandið ikki kann góðkenna ella góðtaka at tey eru samkynd.”

Eitt opið samfelag

Hetta er ein av orsökunum til, at Bjarni var ein av teimum seks, sum tóku stig til LGBT Føroyar, ið er rørslan til frama fyri samkynd, tvíkynd og transpersónar í Føroyum, og er tað eisini fyrst og fremst tað sosiala, ið Bjarni arbeiðir við í LGBT.

Har eru kortini nøkur

grundleggjandi mannaættindi, ið Bjarni vildi ynskt vóru í lagi í Føroyum. Eitt nú saknar hann møguleikarnar fyri skrásettum parlagi og ættleiðing fyri tvey av sama kyni.

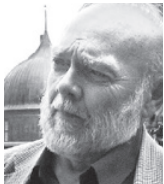
“Eg vil kortini í so stóran mun sum gjørligt sleppa undan, at vit gera serlógir fyri samkynd.” Endar Bjarni við at siga. “Samkynd skulu ikki hava sersømdir . Tey skulu hava somu sømdir. Eg vil heldur at til dømis lóggávan um at gifta seg ella fara í skrásett parlag burdi verið broytt, so at hon umfatar samkynd og hinkynd, enn at vit gera eina serliga lóggávu fyri samkynd.”

Kærleiki er fyri øll

Tá tað kemur til tað politiska, meta vit í Sosialistisk Ung, at har ikki er nøkur orsök til at gera mun á fólk vegna teirra kynsliga samleika. Tað má og skal vera upp til fólk sjálvi hvørjum tey eru saman við, so leingi báðir partar eru við uppá tað. Tað kann tí ikki vera rætt, at samkynd til dømis ikki sleppa at fara í skrásett parlag, ella sleppa at ættleiða børn, av tí at lóggáva okkara ikki loyvir tí. Lóggávan eigur ikki at gera mun á, hvørt ein er áhugaður í sama ella hinum kyninum.

Almenna kjakið og lóggávan mugu taka hædd fyri, at tað sum eitt parlag snýr seg um, er at tvey fólk elska hvønn annan. At tey vilja liva saman, deila, hjálpast og saman skapa sær eina framtíð. Tað kann ikki vera rætt, at samfelagið ikki góðtekur nakað so reint og livsjáttandi sum kærleika, ið tvey menniskju hava fyri hvør øðrum.

Vit skulu vera líka glað og ikki líkaglað!

Virgar Dalsgaard

Tann syrgni oddamaðurin hjá Framsókn

Á veljarafundi í Føroya húsinum gramdi kandidat-urin hjá Aggressión (Framsókn), tann hugtungi harra Poul Michelsen seg fleiri ferðir um, at hann stórliga harmaðist og als ikki dæmdi, at tær almennu útreiðslurnar í Føroyum vóru so nógv hækkaðar tey seinastu árin, og tað eru vit fleiri enn hann, sum ógvast um.

Men tann sorgarbundni Poul M. gloymdi at fortelja fólk, **hvi** útreiðslurnar hjá landsfyrisingini eru so nógv bólgaðar, at okkara almenna forbrúk eftirhondini er nógv størri enn sjálv tað í Íslandi, sum annars er tiltikið.

Fyri tað fyrsta hava tann bekymraði Poul & hansara líkar **kravt og framt** heilt óforsvarligar yvirtøkur í fleiri ár, og hesar yvirtøkur skulu nú figgjast av føroyskum skattaborgarum og belasta harvið tann almenna sektorin í Føroyum órimuliga hart. Áðrenn tann deprimeraði Poul & co fóru í holt við yvirtøkurnar vóru hesar skikkiligu útreiðslur ein beskeðin partur av tí donsku økonomiini og belastaðu harvið yvirhøvu ikki tað føroysku umsitingina.

Fyri tað næsta hava yvirtøkurnar ofta eftir parkinsonskum mynstri ført til munandi dýrari umsiting.

Vit kunnu bara sum dømi taka Skipasýnið, sum var sera effektivt, tá ið dansk- arar ráddu, men nú er tað ein neyðlíðandi stovnur við manglandi ekspertisu. Hetta hevur viðhvørt ført til mannminskandi neyðarróp eftir norskari assistancu.

Men ikki nóg mikið við tí: **Fyri tað triðja** hava tann forharmaði Poul og aðrir ábyrgdarleysir nationalistar etablerað eitt vitleyst uttanríkisráð, sum reelt ikki hevur nakra nyttiga funktión. Tað er enn ein gáta fyri tey allarflestu, hvussu tey knapt hálvthundrað fólkini í uttanríkisstovuni fáa tíðina at ganga, tí tað ber illa til at vísa á nakað konkret úrslit av teirra nationalu stremban og rituella skrivstovudansi.

Fyri tað fjórða hevur man etablerað totalt láturligar sendistovur í fleiri londum, m.a. í Íslandi. Hesar stovur hava ikki gagnað føroyingum við einum einasta vinnuligum framtaki, men bæði í Reykjavík og London verður frá føroysku sendifólkunum stórreypað um, at tey hava hildið stórtingnar og skemtiligar ræstkjótaveitslur við góðum dansi fyri lokalum landsmonnum. Tað er gaman í, at fólk sleppa at skemtast og stytta sær um tann strævna gerandisdagin,

men tað kann aldri vera ein uppgáva fyri uttanríkistænastuna at stuttleika føroyskum útisetum.

Endiliga kundi tann tristi Poul við sera døprum minuspæli konstatera, at Føroyar høvdu tann hægsta almenna sektorin í Europa. Men hann gloymir at leggja afturat, at tað næstan er ein náttúrulóg, at jú minni eitt samfelag er, jú meira fyllir tann almenni sektorurin.

Týskland, sum hevur næstan 90 milliónir íbúgvar hevur procentvíst ein rættliga beskednan almennan sektor, bara av tí, at tað er so fólkaríkt. Kortini er tann almenni týski sektorurin minst líka so effektivur, sum her í Norðanlondum. Men vil tann melankolski Poul M. alsamt **”spæla samfelag”** við bara einum minimum av vælfærd, so kostar tað, harra Poul, og tað kann ikki figgjast uttan ein procentuelt gigantiskan almennan sektor. Hetta átti tann bedrøvaði Poul Michelsen at havt tikið við í sínum kalkulatiónum, áðrenn hann stemmaði fyri teimum fortvivlaðu yvirtøkunum, sum nú tyngja hvørt einasta føroyskt húsarhald. Men kanska lærir hann nakað av síni syndarligu **tristesse**.

Zakarias Wang

Hava vit rætt til blokk?

Nú sigur løgmaður, at vit hava rætt til blokkin.

Hann má hava ótrúliga vánaligar ráðgevar.

Kann tað hugsast, at teir ikki hava lisið heimastýrislógina?

Har stendur, at øll mál á lista A kunnu gerast føroysk sermál nær sum helst bara annaðhvørt Føroyar ella Danmørk siga tað.

Síðani Sambandsflokkin, Javnaðarflokkurin og

Sjálvstýrisflokkurin í 1948 samtyktu heimastýrislógina, hava vit tí ikki havt rætt til so mikið sum eitt einasta oyra úr Danmørk.